

Ordonnantie vande Vroedtschap der stad Utrecht op 't apothekers-gildt binnen deselve stad, als oock op de medicamenten, die sy-luyden in hare winckels moeten hebben, mitsgaders het praepareren, vermengen ende uyt-leveren van dien : gepubliceert den XXIIIen Julii 1655

<https://hdl.handle.net/1874/9443>

ORDONNANTIE

VANDE

Hoedtschap der Stadt

UTRECHT,

Op't Apothekers-gildt

binnen deselve Stadt, als oock op de

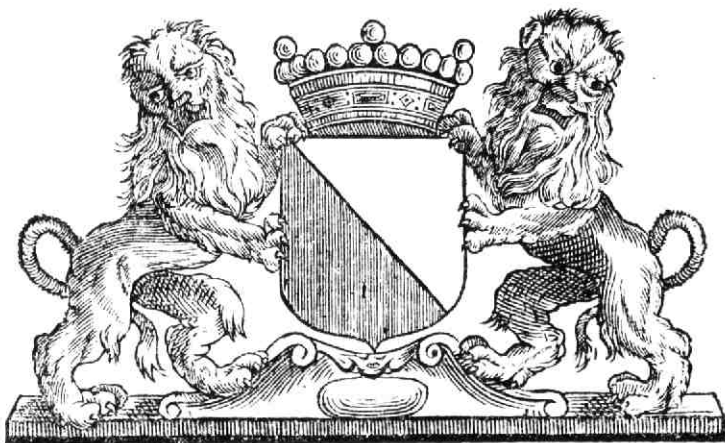
Medicamenten, die sy-luyden in hare Winckels

moeten hebben; mitfgaders het præpareren,

vermengen, ende uyt-leveren

van dien.

Gepubliceert den xxij^m. July 1655.

TOT UTRECHT,

Gedrukt by Amelis van Paddenburgh, ordinaris Drucker

woonende inde Lijmerck / ANNO 1655.

ORDONNANTIE, Op 't Apothekers-gildt binnen de Stadt Utrecht, als oock

op de Medicamenten, die sy-luyden in hare
winckels moeten hebben; mitfgaders het
præpareren, vermengen, ende uyt-
leveren van dien.

I.

Erstelick sal niemand
binnen dese Stadt / ofte de
byphepdt van dien/ vermogen
Apothekers - winckel aen te
houden/ ofte op te stellen/ dan
die Borger deser Stadt yn/
ende by requeste vande Broed-
schap daer toe versocht/ ende
vercreghen hebbe schriftelijck
consent / op poene van vijf-
ende-twintich guldens te ver-
beuren / ten behoude van dit Gildt ende den armen

half ende half.

II.

Alle Apothekarisen sullen beloben by goeder trou-
wen / oock by eede / des begeert zijnde / dat sy alle
hare Medicamenten/ volgens de lijste daer van zijnde/
als

als mede volgens de particuliere recepten der Doctoren op hare winckels te vertonen / nae hare beste kennisse getrouwelijck prepareren/vermengen ende upt-leveren sullen.

III.

Sullen voorders de Apothekers gehouden wesen hare winckels te voozsien / met alle de Medicamenten / soo simplen als gecomponcerde in de vooznoemde lijste vervath / op poene van vooz pedet der gespecificeerde Medicamenten / welck by de Visitateurs te deficieren bevonden sal werden / te betalen ses stupvers; Ende sal het den Apothekers vyz staen / hare winckels bynten dese lijste met soo veel meer Medicamenten te voozsien / als haer wel-geballen sal.

IIII.

In desen Gilde sal niemant worden geadmitteert / ten sy hy al-vozens sijn examen ende proeve upt-gestaen hebbe / doch en sal niemant tot de proeve toegelaten werden / ten sy hy met goede certificatie aende Stadts Doctoren / ende Dekens deser Gilde vertoont hebbe / dat hy eenen Meester als winckel-knecht drie jaren aenden anderen getrouwelijck hebbe gediend / ende der Doctoren recepten ende ordonnantien lesen ende verstaen can.

D.

Die tot de proeve als voren geadmitteert sal zijn / de selve sal ten huyse van den oudsten Deken / in't bywesen van Stadts Doctoren / om te betonen de kennisse

nisse die hy heeft van simple ende gecomponceerde Me-
dicamenten / behoorlijck ge-examineert worden / ende
maken wel ende s. a. Dye verscheyden compositien tot
sijnen costen / als hem tot wel-geballen vande Exami-
nateurs sullen worden vooz-gesteld / ende betalen aen
ieder der selver vooz hare vacatien de somme van twee
guldens / sonder in vorder onkosten gehouden te zijn/
ende hy soo verre de proeve niet goedt gekeurt wierde /
soo sal den requirant een jaer en ses weecken stil moeten
staen / nae verloop van welcken tijdt hy vermogen sal
de proefse herbatten.

VI.

Het geene voozsz voldaan hebbende / sal hy tot een
Gilde-broeder werden aen-genomen / mits betalende
ten profijte van den voozsz Gilde twaelf guldens / in-
gevalle hy een gebozen Burger deser Stadt / ofte aen
een Burgers dochter ghetrou is / soo niet / Dobbele
geldt.

VII.

Vorders sullen geene Crupdeniers / ofte nemande
anders mogen vercopen eenighe Purgantia, Narcotica,
of Mercurialia, als sijn Fol. Senæ, Agaricus, Rha-
barbarum, Gutta gamba, Scammonium, Hiera picra,
Theriaca, Mithridatium, Req: Nicolai, Mercurius
sublimatus, ofte præcipitatus, ende diergelijcke / ten
ware hy speciale dispensatie van de E: D: Woedschap
deser Stadt / op poene dat deselve andersins t'elcken
reysse verbeuren sullen drie guldens / ten profijte als
voozen.

Een Apothekaris sal voortaan niet vermoghen te
 maecken Theriacam, Mithridatium, Dioscordium,
 ofte Aquam vitæ Matthioli, sonder de ingrediënten van
 dien/ alzozens door Stads Doctoren ende Dekens de-
 ser Gilde te laten visiteren / daer van de geene die de
 selve ofte eenige van dien willen maken / eenige dagen
 te vozen kennisse sal moeten geven aende vooznoemde
 Doctoren ende Dekens / omme op sekere ure t'sijnen
 hupse te compareren / ende de selve ingrediënten te visi-
 teren / oppoene dat de nalatighe sal verbeuren twaelf
 Carolus guldens / tot behoeve van desen Gilde.

II.

Gelijck dan oock alle Apothekarisen by desen verbo-
 den woꝝdt / de vier vooznoemde composita Medica-
 menta, van bupten ofte upt andere Steden te halen/
 ende de selve alhier te verkopen / op poene van gelijke
 twaelf guldens / ten behoeve als boven te verbeuren / so
 menichmael als sp-luyden daer van achterhaelt sullen
 woꝝden.

III.

De Weduwen der afgestoꝝbene Apothekarisen / sul-
 len hare winckels met een Meester-knecht / daer toe eerst
 in boegen als vooz verhaelt is / ge-examineert ende ge-
 probeert zijnde / moghen onderhouden / ende nevens
 den Meester-knecht een leer-jongen setten / ende dat so
 lange het haer gelieven sal / ofte dat sp haer ten anderen
 houwelijcke quamen te begeben : Doch soo het gebiel
 dat

dat een Weduwe hare winckel verkochte / ofte upt de neeringhe schende / sal sy daer nae geen winckel vermogen weder op te setten.

¶ II.

Gen Meester knecht als vozen ge-examineert ende geadmitteert zijnde / sal niet vermoghen binnen dese Stadt vooz sichselven Apothekers winckel op te setten / of sich op een ander winckel te verboegen / vooz ende al-eer sijn huer-tijdt met de Weduwe aengegaen / geëpireert sal zijn / ende nae die tijdt winckel vooz sichselven op-settende / sal sich aengaende de leges van 't Gild / reguleren nae 't geene hier vooz in 't sefte articul ghesept is.

¶ III.

Niemandt sal moghen aennemen een knecht / die by een ander Apothekaris binnen dese Stadt aengenomen ende verbonden is / geduerende den tijt van 't verbant / ten sy den Apothekaris aen den welcken de knecht verbonden was / daer-inne consentere met schriftelijck blijck / op poene dat een knecht contrarie doende / ende een Apotheker in dier voeghen een anders knecht aennemende / verbeuren sullen peder twaelf guldens / ten behoeve van desen Gilde.

¶ IIII.

Ende sal peder knecht die aenghenomen wordt / sich binnen den tijdt van xiiij. daghen hebben te presenteeren aende Dekens van desen Gilde / ende als dan betalen ten behoeve van 't Gildt drie guldens / al-eer hy sich inde

337
inde bedieninghe van een winckel sal moghen begeben/
aen welcken knecht de Dckens desen Gilde-brief sullen
hebben vooz te lesen / om te weten waer nae hun te re-
guleren.

IIII.

Item sullen deser Stadts ordinarii Medici, ende de
Dckens van desen Gilde/twee reysen ofte/naer erigen-
tie van saccken/meermaels in 't jaer in d' Apothekers
winckels curieus ondersoeck doen / of de selve nae be-
hozen voozsien zijn van goede versche simplicia, ende
wel-gemaecte composita, noterende de gebreken / ten
eynde alle veroude / bedoovene ende ondeuchtsaem be-
vondene verbeteret oft wech-gewoepen worden; Ende
wozt hy desen d' Apothekers bevolen de voozsz Visita-
teurs / doende 't voozsz ondersoeck / behoozlijck te re-
specteren / ende sonder tergiversatie van alles dat ver-
epscht sal worden aenwissinge te doen / op de verbeurte
van xxv. guldens / ten behoeve van dit Silt ende de ar-
men half en half.

VD.

Indien 't gebeurde dat eenich Doctoꝝ / oꝝdonneren-
de perts dat niet in 't ghebruyck en ware / ofte dat den
Apotheker niet en hadde / sal den Apotheker niet ver-
mogen quid pro quo te nemen / maer gehouden zijn aen
den Doctoꝝ te vraghen / ofte doen vraghen / wat hy inde
plaets van dien wil ghenomen hebben / ende in gevalle
den Doctoꝝ niet en ware te bekomen / sal hy niet een an-
der Doctoꝝ beraelagen / wat best daer vooz behoozde
genomen te werden / op de verbeurte van ses guldens /
ten behoeve als vozen.

¶ D I.

Deel min sullen de Apothekers vermogen de siecken te gaen visiteren / ofte buyten het voozschrift of toestemmen van een Doctoꝝ / eenige Medicamenten in te geven / ten ware die by name ende in specie ten hupse des Apothekers geepscht / ofte het recept by de handt van den epscher vertoont wierde / op poene van drie guldens mede ten behoebe als bozen te verbeuren.

¶ D I I.

Item sal een Apotheker wel vermoghden pleysters / pappen ende stobinghen te prepareren / sonder de selve nochtans te moghen appliceren / ten sy in saecken van kleynen gewichte / als emplastrum temporale , op poene van ses guldens / te appliceren ten profijte van 't Chirurgijns Gilt / indien sy by de selve bekeurt werden.

¶ D I I I.

De Apothekers sullen de Brandewijn die sy tot de Medicamenten zijn gebuyckende / sonder impost aen de Pachters te betalen / mogen in-leggghen met twaelf kannen / doch niet minder / maer wel meerder / mits die Pachters sulcx aen-bzengende.

¶ I I I.

Item sal de Apothekers voort-aen geoozloft zijn by minder als vijf-en-twintich ponden in te kopen dese naer-volgende simplicia ofte droghen / als Safræen / Cancell /

337. of 60599-5
Caneel/ Nagelen/ Note-muschaten/ Soulie/ Khaberber/
Aloë/ Sene-bladeren/ Scammonium/ ende van dier-
gelijke nature : sonder dat daer onder Supcker/ Pzup-
men/ Kasijnen/ Cozinthjen/ Wijgen en diergelijke sullen
begrepen zijn.

¶¶.

De Apothekers sullen gehouden zijn te geven perti-
nente specificatie van hare gheleverde medicamenten/
ende by aldien nemandt vermennde de selve te hoosch ge-
stelt te zijn/salsich aen den Ed : Gerechte deser Stadt
addresseren/ de welke als dan de recepten inde selve spe-
cificatie gestelt / met advis van den Doctoꝝ die de selve
heeft geordonneert / neffens eenige der Stadts Doctoꝝ-
ren ende Dreckens van desen Gilde / in alle billichepdt
sullen taxeren.

¶¶¶.

Ende op dat dese Ordonnantie wel gheobserveert/
ende het Gildt in goede ordꝝe gehouden mochte werden/
zijn tot Op-sichters van dien ghestelt / deser Stadts
Doctoꝝen ende de Dekens in der tijd van desen Gilde :
welcke Dekens tot onderhoudinge ende executie van
dese Ordonnantie by desen worden geauthoꝝiseert.

Aldus gedaen ende provisionelijck

gearresteert by de Vroedschap der Stadt Utrecht,
die aen haer behoudt de veranderinghe ende
interpretatie deser Ordonnantie, op den xiiij^{en}.
Julij 1655.

My Secretaris pnt.

F. van Nijpoort.